

Dvojezičnost in dvojezični napisi

Naj se oglašim še jaz v zvezi z dvojezičnostjo in dvojezičnimi napisi (PN, 27. julija 2009). Kot prevajalka iz italijanščine v slovenščino in obratno. Pri nas velja pravilo, da rabimo slovensko obliko v slovenskih besedilih (Trst, Videm, Gorica, Koper ...) in italijansko v italijanskih (Capodistria, Trieste, Udine, Gorizia ...) za vse tiste kraje, ki so v dvojezičnem pasu.

To pravilo velja tudi za nemščino v Avstriji in za druge jezike v drugačnih jezikovnih obmejnih območjih, a jaz se bom omejila le na pasove, ki so z nami v zvezi. V enojezičnih conah slovenimo ali italijanimo ali nemčimo itd samo tista večja in velika mesta in kraje, ki so bila že dolga leta, da ne rečem stoletja, bodisi poslovenjena (Rim, Benetke, Dunaj, Pariz) ali poitalijančena (Vienna, Parizi, Amburgo, Mosca ...) itd. Manjši kraji sploh ne pridejo v poštev. Potemtakem ni no-

benega razloga, da se kobariški muzej prilagaja in klanja našim sosedom in jim ponuja svoj kraj tudi v obliki, ki so nam jo sami ne ravno v rokavicah vsilili, ono našo prvotno pa kratkomalo prepovedali.

Veliko bolj pametno bi bilo, - in pokončno - da bi enkrat za vselej soočil sosede z edino možno slovensko izvirno obliko. Torej čisto dovolj bi bil napis Kobarid. Če se naši sosedi niso še navadili na naše ime, je res skrajni čas, da se naučijo. Se vam ne zdi, gospod Željko Cimprič? Od vas, sorojaka, bi pričakovala za ščepec pedagoškega erosa. Saj je znano, da se še najhitreje naučijo tujih jezikov tisti, ki se jih prav morajo pod mus. Nimaš potemtakem izbire: aut-aut! Ali se besede Kobarid naučiš in kot nagrado za vloženi trud le najdeš muzej in si lahko ogledaš tudi njegovo notranjost, ali boš prikrajšan za marsikaj zanimivega in poučnega, ker drugje

ni take pestre robe na ogled! Izberil Tistim, ki jim je tuj jezik le fakultativen predmet, tudi ukaželjnim, pa se pogosto strašno zatika in najčešče se kmalu tudi zatakne ali nalomi, še preden so sposobni skupaj spraviti stavek. Pa saj jim mi niti ne damo priložnosti, da se naučijo, ker jim kar naprej in na vseh koncih prav vsiljujemo stare, odslužene in ... povečinoma nam vsiljene oblike, da se jim zdimo včasih prav nerazumljivi. Sprašujejo se, ali smo zares tako prijazni ali le ... servilni?

Saj niti ne reagiramo, mi je pravil prijatelj - ves začuden - ki je slišal na divaški postaji menda Tržačana spraševati domačina po Cavah Auremianah, vprašani pa je le nevedno zmajeval z glavo; šele nato je spraševalec privlekel iz žepa pomečkan prospekt, kjer je bil zlasti govor o Škocjanskih jamah. Te pa je domačinu v svoji mestni nadutosti zamolčal. Jaz bi ga sunil v korak, je prijatelj šegavo

pokomentiral, ali mu pokazal kakšno razruto poljsko pot v nasprotno smer. Meni pa je ponovil vprašanje: Odkrito mi povej: ste hlapčevski ali za dandanašnje čase malce le preveč ustrezljivi? Morda popustljivi? Mar ni že skrajni čas, da vaši sosedi - vsi po vrsti brez izjeme (z vami vred celo!) - slovenske kraje v nedvojezičnih pasovih imenujemo dosledno le po slovensko? In jih ne prevajamo nikoli.

Zgodovinarji pa, sem povzela misel za njim, (to velja tudi za nas), naj se oprimejo in držijo le slovenskih imen - dodajo naj jim zemljevidek, da bo vse lepo pregledno kot na dlani - skratka naj le zavržejo zastarele oblike, ki niso več za nobeno rabo, saj so, madonca, zapadle že več kot pred pol stoletjem - prišle so tako rekoč kot pred leti lire in tolarji in marke iz tečaja - in bi ne smele biti na nobeni veljavni turistični karti ali zemljevidu, niti v tistih italijan-

skih, ki še vedno preradi krožijo po polotoku in še čez, in strašijo marsikoga, ne samo plašljivcev, in to, ker se naši zahodni sosedi uradno niso še odrekli svoji zoprni razvadi prekrščevanja mejaških narodov in obmejnih krajev, ker se jim še vedno - recimo bobu bob - močno skomina po tuji zemlji, te male, komaj zakamuflirane "krajevne" krste brez žegnane vode in blagoslova od zgoraj... italijanski botri in strine izvajajo celo na koprski televiziji, slovenčki pa vsi prestrašeni ali skoz in skoz liberalno nadahnjeni - saj smo vendar evropejci, državljani unije, da ne rečem sami mistri univerzum z vesoljnimi vizijami, anti se ne bomo šli večno ricmance, čezarce in senožejce - še najrajši potuhnjeno ždijo.

Tiho tiho, si mrmrajo uspavanko, da ne pride Miho, ker ... Miho ni kar tako, se ga je treba vsaj malce bati.

JOLKA MILIČ, Sežana